XXV Olimpiada Wiedzy Ekologicznej
Zestaw pytań testowych etapu centralnego
Białowieża, 5.06.2010 r.

1. **Tolerancja ekologiczna danego gatunku najbardziej będzie się pokrywała z jego tolerancją fizjologiczną w warunkach:**
   a. lasów tropikalnych,
   b. tundry,
   c. laboratoryjnych.

2. **Nieprawdą jest, że:**
   a. piramida energii może mieć postać odwróconą,
   b. na wyższych poziomach troficznych ilość energii jest mniejsza,
   c. piramida biomasy może mieć postać odwróconą.

3. **Według aktualnych ocen globalnych, w ciągu ostatnich 60 lat obciążenie środowiska przyrodniczego produktami wytwarzanymi przez gospodarkę człowieka wzrosło:**
   a. dwukrotnie,
   b. trzykrotnie,
   c. dziesięciokrotnie.

4. **W 1907 r. student Friderica Clementsa - wybitnego twórcy metodologii ekologii, został zatrudniony jako pierwszy na stanowisku ekologa w:**
   a. Państwowej Służbie Leśnej,
   b. Ministerstwie Nauki USA,
   c. Pracowni Wydziału Biologii na Uniwersytecie w Harwardzie.

5. **Głównym mechanizmem, które reguluje tempo i przebieg procesów sukcesji są:**
   a. stosunki konkurencji między populacjami roślin i zwierząt,
   b. wyłącznie czynniki abiotyczne,
   c. anomalie pogodowe danego regionu.

6. **W konkursie Fundacji „New 7 Wonders" trwającym do 2011 r. wśród 28 najpiękniejszych miejsc na Ziemi uwzględniono:**
   a. Puszczę Białowieską,
   b. Mazurskie Jeziora,
   c. wydmy Słowińskiego Parku Narodowego.

7. **Do antagonistycznych stosunków w przyrodzie należą:**
   a. symbioza i protokooperacja,
   b. pasożytnictwo i drapieżnictwo,
   c. komensalizm i pasożytnictwo.

8. **Przeżywalność osobników danej populacji to wypadkowa:**
   a. rozrodczości i śmiertelności,
   b. areału osobniczego i bazy pokarmowej,
   c. globalnych zmian klimatu i mozaiki cech siedliska.

9. **Wskaż zdanie fałszywe:**
   a. półpasożyty to organizmy, które obecnie nie występują w strefie klimatu umiarkowanego,
   b. epifity to autotrofy, które żyją na innych roślinach,
   c. zmniejszanie liczebności populacji rzadkich gatunków roślin łąkowych to skutek zaniechania wykaszania łąk.

10. **Gatunkami synantropijnymi są:**
   a. konwalia i słowik,
   b. zawilec i zięba,
   c. pokrzywa i wróbel.

11. **Największe zagrożenie dla raf koralowych to:**
   a. rekiny,
   b. glony,
   c. rozgwiazda - korona cierniowa.

12. **Wśród fok występujących w Morzu Bałtyckim najmniejszą jest:**
   a. szara,
   b. obrączkowana,
   c. pospolita.

13. **W odłowach ryb słodkowodnych największe znaczenie ma w Polsce:**
   a. leszcz,
   b. karp,
   c. płoć.

14. **Największym małżem w faunie naszego kraju jest:**
   a. skójka malarska,
   b. groszkówka,
   c. szczeżuja chińska.

15. **Z doliną jakiej rzeki związany jest rezerwat „Czerwone Bagno", będący ostoją łosia:**
   a. Narwi,
   b. Biebrzy,
   c. Pasłęki.

16. **Najszybciej procesowi samooczyszczania ulegają:**
   a. płynące wody powierzchniowe,
   b. powierzchniowe wody stojące,
   c. podziemne wody płynące.

17. **W dziedzinie polityki wodnej zakres działań państw członkowskich UE określa:**
   a. Prawo wodne,
   b. Ramowa Dyrektywa Wodna,
   c. Ustawa „powodziowa".

18. **„Ryf Mew" – piaszczysta łacha w Zatoce Puckiej, niszczona jest przez:**
    a. fokę szarą,
    b. „Marsz Śledzia",
    c. morświna.

19. **„Najmniejsza ilość wody (wyrażona w cm^3), w której wykrywa się jeszcze pałeczki okrężnicy" to definicja jednego z najważniejszych wskaźników czystości wód. Którego?**
    a. ChZT,
    b. tzw. wskaźnika toksyczności,
    c. Miana *Coli.*

20. **Tempo rozpadu materii organicznej wpływa na grubość warstwy humusu, co decyduje o:**
    a. żyzności gleby,
    b. zwiększeniu kwasowości gleby,
    c. redukcji liczebności mikroorganizmów glebowych.

21. **Roślinami charakterystycznymi dla grądu są:**
    a. brzoza brodawkowata, kruszyna, borówka czernica,
    b. jałowiec pospolity, przylaszczka, zawilec gajowy,
    c. grab, jaskier kosmaty, marzanka wonna.

22. **Pozostawienie martwego drewna w stabilnym ekosystemie leśnym do czasu jego naturalnego rozkładu, oznacza:**
    a. wzrost różnorodności biologicznej,
    b. marnotrawstwo drewna,
    c. ryzyko zwiększenia liczebności szkodników.

23. **Obcymi gatunkami inwazyjnymi w Polsce są:**
    a. jodła zwyczajna i jarząb szwedzki,
    b. klon jesionolistny i niecierpek drobnokwiatowy,
    c. klon polny i lipa szerokolistna.

24. **Ols to typ lasu, który występuje:**
    a. wzdłuż górskich cieków wodnych,
    b. w bezodpływowych zagłębieniach terenu,
    c. wyłącznie na brzegach jezior.

25. **Ocenia się, że przeciętne drzewo żyje tyle co:**
    a. jedno pokolenie ludzi,
    b. cztery pokolenia ludzi,
    c. osiem pokoleń ludzi.

26. **Do mikroskładników czyli pierwiastków śladowych w organizmie człowieka należą:**
    a. potas, sód, mangan,
    b. żelazo, cynk, miedź,
    c. siarka, chlor, fosfor.

27. **Obecnie z powodu chorób nowotworowych umiera rocznie na świecie około 6 mln ludzi, w tym w Polsce ok. 80 tysięcy. Czynnikiem skutecznie zapobiegającym tej chorobie jest:**
    a. przestrzeganie diety bogatej w arsen,
    b. regularne poddawanie się badaniom profilaktycznym,
    c. systematycznie krótki sen.

28. **Fluor zwiększa twardość kości oraz twardość szkliwa zębów. Jego głównym źródłem dla organizmu człowieka jest:**
    a. żywność,
    b. powietrze, którym oddychamy,
    c. woda.

29. **Według światowych szacunków rzucenie palenia papierosów zmniejsza ryzyko zgonu z powodu raka płuc:**
    a. dziesięciokrotnie,
    b. dwudziestokrotnie,
    c. trzydziestokrotnie.

30. **β-karoten występujący w roślinach przekształca się w witaminę A. Najwięcej β-karotenu zawierają:**
    a. ziemniak, rzodkiewka, seler,
    b. burak, kalafior, cebula,
    c. marchew, natka pietruszki, szpinak.

31. **Witaminy są niezbędne i potrzebne do prawidłowego funkcjonowania organizmu. Dostarczone człowiekowi wraz z pożywieniem stanowią:**
    a. katalizatory biologiczne przebiegu reakcji,
    b. źródła energii,
    c. materiał budulcowy komórek.

32. **Zasłużonym inicjatorem ochrony żubra w skali międzynarodowej był:**
    a. Jan Sztolcman.
    b. Stanisław Małkowski,
    c. Władysław Szafer.

33. **W rejestrze Polski jest ok. 32 tysięcy drzew pomnikowych. W rezerwacie ścisłym Białowieskiego Parku Narodowego jest ich około:**
    a. 2 000,
    b. 10 000,
    c. 16 000.

34. **Rodzimym gatunkiem ssaka w Polsce nie jest:**
    a. jenot,
    b. gronostaj,
    c. wydra.

35. **Ochronę bierną możemy zastosować w przypadku:**
    a. roślin muraw kserotermicznych,
    b. organizmów zasiedlających pozostające w lesie martwe drewno,
    c. rzadkich gatunków ptaków terenów podmokłych.

36. Reliktem epoki lodowcowej jest:
a. brzoza karłowata,
b. borówka brusznica,
c. skrzyp olbrzymi.

37. Wśród niżej wymienionych najbardziej zagrożonym gatunkiem motyla jest:
a. paź królowej,
b. rusałka admirał,
c. niepylak apollo.

38. W Polsce Obszary Natura 2000 wprowadzono w związku z:
a. decyzją Światowej Unii Ochrony Przyrody,
b. przystąpieniem naszego kraju do Unii Europejskiej,
c. wytycznymi ONZ do spraw nauki, edukacji i kultury.

39. Jednym z wybitnych obrońców polskich lasów, inicjatorem rozbudowy Leśnego Zakładu Doświadczalnego SGGW i Arboretum w Rogowie, wieloletnim Prezesem Polskiego Towarzystwa Leśnego i Zarządu Głównego Ligi Ochrony Przyrody był:
a. prof. Franciszek Krzysik,
b. prof. Stanisław Kulczyński,
c. prof. Jan Gwalbert Pawlikowski.

40. Do 2050 r. całkowita rezygnacja z korzystania z paliw kopalnych, to ambitny cel ustanowiony przez władze miejskie:
a. Sztokholmu,
b. Brukseli,
c. Rzymu.

41. Amerykańscy chemicy M. Molina i F. S. Rowland, to autorzy hipotezy dotyczącej fotolizy połączeń halogenoorganicznych, w wyniku których powstaje tzw. „dziura ozonowa". Dzięki niej zostali laureatami Nagrody Nobla w roku:
a. 1985,
b. 1995,
c. 2005.

42. Ilość pyłu opadającego na jednostkę powierzchni w jednostce czasu - to definicja podstawowego parametru jakości powietrza. O jaki parametr tu chodzi?
a. zapylenie,
b. stężenie pyłu,
c. opad pyłu.

43. Jak zachowuje się w powietrzu bardzo drobny pył (Φ = 2,5 μm) wyemitowany wraz ze spalinami z kotłowni węglowych?
a. jest cięższy od powietrza i zawsze opada na ziemię,
b. jest tak lekki, że utrzymuje się w powietrzu i zachowuje się podobnie jak cząsteczki gazu,
c. w trakcie tego spalania pył drobny w spalinach nie występuje.

44. W jakiej ilości w Polsce dodaje się do benzyny czteroetylku ołowiu dla poprawienia jakości paliwa?

a. 1%,
b. 0,1%,
c. wcale.

45. Który z niżej wymienionych modeli Toyoty wykorzystuje do napędu układ hybrydowy (HSD - Hybrid Synergy Driver):

a. Avensis,
b. Yaris,
c. Prius.

46. „Lista 80" to:

a. rejestr zakładów przemysłowych, najbardziej uciążliwych dla środowiska sporządzony na podstawie kontroli Państwowej Inspekcji Ochrony Środowiska w 1988 r.
b. aktualny spis zakładów przemysłowych w Polsce, które w ostatnich latach ograniczyły emisję zanieczyszczeń o 80%,
c. spis zakładów przemysłowych pracujących w oparciu o technologię lat 80-tych ubiegłego stulecia.

47. „Każdy ma prawo do informacji o stanie i ochronie środowiska", to zapis:

a. Konstytucji RP,
b. Ustawy o ochronie przyrody,
c. Dyrektywy siedliskowej UE.

48. Pod względem tzw. jednostek emisji CO_2 (AAU) Polska na lata 2008-2012 ma:

a. nadwyżkę 500 mln AAU,
b. deficyt 100 mln AAU,
c. nie uczestniczy w handlu emisjami.

49. „Nie zaśmiecaj swojego sumienia" – to akcja dotycząca segregacji odpadów. Jest to hasło:

a. kampanii Ministerstwa Środowiska,
b. programu telewizji POLSAT,
c. akcji prowadzonej przez SITA – firmę zajmującą się oczyszczaniem miast.

50. Finał centralny pierwszej edycji Olimpiady Wiedzy Ekologicznej w 1986 r. odbył się w:

a. Płocku,
b. Warszawie,
c. Świeradowie.

SZYFR PRAWIDŁOWYCH ODPOWIEDZI ETAPU CENTRALNEGO

1.	C	**11.**	C	**21.**	C	**31.**	A	**41.**	B
2.	A	**12.**	B	**22.**	A	**32.**	A	**42.**	C
3.	B	**13.**	B	**23.**	B	**33.**	A	**43.**	B
4.	A	**14.**	C	**24.**	B	**34.**	A	**44.**	C
5.	A	**15.**	B	**25.**	B	**35.**	B	**45.**	C
6.	B	**16.**	A	**26.**	B	**36.**	A	**46.**	A
7.	B	**17.**	B	**27.**	B	**37.**	C	**47.**	A
8.	A	**18.**	B	**28.**	C	**38.**	B	**48.**	A
9.	A	**19.**	C	**29.**	C	**39.**	A	**49.**	A
10.	C	**20.**	A	**30.**	C	**40.**	A	**50.**	A